

Sygn. akt: I ACa 1211/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Tomasz Szabelski (spr.)
Sędziowie:	SA Wincenty Ślawnski SO del. Marzanna Rojecka – Mazurczyk
Protokolant:	stażysta Agnieszka Kralczyńska

po rozpoznaniu w dniu 6 marca 2014 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.**

przeciwko (...) **Szpitalowi Wojewódzkiemu w C.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 10 lipca 2013 r., sygn. akt I C 1109/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od (...) Szpitala Wojewódzkiego w C. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 lipca 2013 roku Sąd Okręgowy w Płocku w sprawie z powództwa (...) Sp. z o.o. w Z. przeciwko (...) Szpitalowi Wojewódzkiemu w C. o zapłatę, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 168.780,20 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 27 lutego 2013 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 9.952 zł tytułem kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło na tle następującego stanu faktycznego:

Pozwany (...) Szpital Wojewódzki w C. nabywał do powoda (...) sp. z o.o. w Z. materiały medyczne na mocy umów z dnia: 2.01.2013r., 9.01.2012r., 8.06.2011 r., 10.10.2011 r., 19.09.2011r., 26.05.2011r. - na dostawę: materiałów opatrunkowych, sprzętu i materiałów jednorazowego użytku, materiałów medycznych zużywalnych.

Powód, z tytułu należności za sprzedane materiały medyczne wystawiał faktury Vat, wraz z terminami płatności. Pozwany nie uiścił należności wskazanych w wystawionych fakturach oraz wymagalnych od nich odsetek; stanowiących łącznie na dzień 25.02.2013r. kwotę 168.780,20zł, w tym: należność główna 164.811,58zł, odsetki 3.968,62zł.

Pismem z dnia 17.01.2013r. pozwany został wezwany do zapłaty kwoty 117.182,64zł wraz z odsetkami ustawowymi do dnia 24.01.2013r.

Pozwany nie uiścił tej należności na rzecz powoda.

Pozwany (...) Szpital Wojewódzki w C. jest w złej sytuacji finansowej. Nie spłaca zaległych zobowiązań oraz bieżących należności na rzecz wierzycieli. Na dzień 1.03.2013r. jego łączne zobowiązania, stwierdzone orzeczeniami sądowymi, stanowiły kwotę 4.332.806,53zł. Przeciwno pozwanemu toczą się postępowania egzekucyjne.

Sąd Okręgowy podkreślił, że stan faktyczny był w zasadzie między stronami bezsporny. Pozwany uznał powództwo, jednocześnie wnosząc o rozłożenie dochodzonej kwoty na raty.

Sąd pierwszej instancji rozważył możliwość rozłożenia powyższej kwoty na raty w myśl przepisu art. 320 k.p.c. dochodząc do przekonania, że sytuacja finansowa pozwanego nie uzasadnia rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty. Sąd podkreślił, że pozwany przyznał, iż toczą się przeciwko niemu postępowania egzekucyjne i dlatego nie jest w stanie dobrowolnie regulować swoich zobowiązań. Brak jest więc podstaw do przyjęcia, że rozłożenie zasądzonej kwoty na raty umożliwi pozwanemu dobrowolne spełnienie swoich zobowiązań wobec powoda. Zdaniem Sądu Okręgowego o braku dobrej woli powoda w tym zakresie świadczy też fakt, że pomimo swoich deklaracji powód nie stawiał się na rozprawę by negocjować warunki ugody z pozwanym.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 9.952 zł.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżył pozwany apelacją w całości, zarzucając naruszenie:

- prawa procesowego, a mianowicie art. 320 k.p.c. poprzez błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść zaskarżonego wyroku, polegający na błędnym przyjęciu, iż w przypadku pozwanego nie zachodzą szczególnie uzasadnione przesłanki do rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty,
- przepisów prawa materialnego, a konkretnie art. 5 k.c. poprzez niezastosowanie zasady kierowania się dobrem ogółu, troski o życie i zdrowie ludzi – pacjentów szpitala.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i rozłożenie należności na rzecz powoda na raty, zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje oraz zwolnienie pozwanego od kosztów sądowych, w tym od opłaty od apelacji.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie jest zasadna.

W ocenie Sądu Apelacyjnego chybione są podniesione w środku odwoławczym zarzuty obrazy zarówno prawa procesowego, jak i prawa materialnego.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu naruszenia przepisu art. 320 k.p.c. wskazać należy, że przepis ten zawiera szczególną zasadę wyrokowania, określaną jako "moratorium sędziego" i obok charakteru procesowego ma także cechy normy materialnoprawnej. Podstawą zastosowania tego przepisu jest wyłącznie uznanie sądu, że zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek. Ta część sentencji, mocą której sąd orzeka o rozłożeniu zasądzonej należności na raty ma charakter konstytutywny i wkraczający w dziedzinę prawa materialnego (tak m.in. SN w wyroku z dnia 26 kwietnia 2006 r., V CSK 20/06, LEX nr 198525), uprawnia bowiem sąd z urzędu do modyfikowania treści łączącego strony stosunku cywilnoprawnego (w inny sposób niż określa to treść tego stosunku).

Jak przewidział ustawodawca - rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty albo wyznaczenie odpowiedniego terminu do spełnienia zasądzonego świadczenia jest możliwe tylko "w szczególnie uzasadnionych wypadkach". Takie wypadki zachodzą, jeżeli ze względu na stan majątkowy, rodzinny, zdrowotny spełnienie świadczenia przez pozwanego niezwłoczne lub jednorazowe spełnienie zasądzonego świadczenia przez pozwanego byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody (M. Jędrzejewska, Kodeks postępowania cywilnego..., t. 2, red. T. Ereciński, s. 24 i n.; zob. też E. Gapska, Czynności..., s. 134; A. Góra-Błaszczkowska, Orzeczenia..., s. 40; M. Uliasz, Kodeks postępowania cywilnego..., s. 422), do czego odwołał się również Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Sąd Apelacyjny podzielił zapatrywania Sądu Okręgowego, że zgłaszając wniosek o rozłożenie należności na raty apelujący nie wykazał, iż tego rodzaju nadzwyczajne okoliczności zachodzą.

Analizując zasadność zastosowania w sprawie art. 320 k.p.c. poza sytuacją dłużnika należy mieć na uwadze, że ochrona, jaką zapewnia pozwanemu dłużnikowi art. 320 k.p.c., nie może być stawiana ponad ochronę wierzyciela w procesie cywilnym i wymaga uwzględnienia wszelkich okoliczności sprawy, w tym uzasadnionego interesu podmiotu inicjującego proces. Tym samym nie można tracić z pola widzenia faktu, że strona pozwana nie stawiała się na rozprawę, co uniemożliwiło zawarcie porozumienia odnośnie ratalnej spłaty należności objętej wyrokiem.

Podkreślenia wymaga przy tym i to, że rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty jest racjonalne, gdy dłużnik wykaże, że dysponować będzie środkami umożliwiającymi wykonanie tak zmodyfikowanego obowiązku w sposób odczuwalny ekonomicznie przez wierzyciela. W niniejszej sprawie pozwany nie przedstawił w tym względzie żadnych twierdzeń faktycznych ani dowodów, co także przemawiało przeciwko postulatowi skarżącego. Bezsprzeczne w sprawie jest, że przeciwko pozwanemu toczą się liczne postępowania egzekucyjne i dlatego nie jest on w stanie regulować dobrowolnie swoich zobowiązań. Nadto przez czas trwania procesu strona pozwana nie dokonała żadnych wpłat na rzecz powoda, co również świadczy o braku woli dobrowolnej spłaty zadłużenia w ratach, a świadczy jedynie o chęci odłożenia jak najdalej w czasie konieczności uregulowania swoich zobowiązań względem powoda. Dlatego też należało podzielić zapatrywanie Sądu Okręgowego, że w okolicznościach niniejszej sprawy nie zachodzi „szczególnie uzasadniony wypadek” w rozumieniu art. 320 k.p.c.

W konsekwencji skoro w stosunku do pozwanego nie ma podstaw do zabezpieczenia jego interesów poprzez zastosowanie art. 320 k.p.c. wobec niezaistnienia szczególnie uzasadnionego wypadku, to tym samym wyłączone jest stosowanie art. 5 k.c. Odmowa rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty w żaden sposób nie wywołuje bowiem skutków dla pacjentów pozwanego. Co więcej, także dotychczasowe postępowanie strony pozwanej zainteresowanej, jak się wydaje, jedynie odwleczeniem w czasie obowiązku zapłaty należnych powodowi roszczeń, stoi w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego, na które strona stawiając zarzut naruszenia art.5 k.c., się powołuje.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art.385 k.p.c. oddalił apelację, jako bezzasadną. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego zapadło w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c.

Wysokość kosztów Sąd ustalił na podstawie § 2 ust. 1 – 2, § 6 pkt 6 oraz § 13 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku poz. 461).